

později, v roce 2004, jsem asi 5-6 ptáků pravidelně pozoroval v době hnízdění, jak létaly jedním směrem přes střechy sídliště neznámo kam.

Na konci zimy roku 2005 se v Sokolově objevily znovu, zase v obdobném počtu. V hnízdní době jsem je již pravidelně sledoval na rozlehlějších travnatých plochách ve východních částech města, kde lovily živočišnou potravu pro mladé. Kavky přilétaly vždy v pravidelných časových rozmezích na stejné zelené plochy, například na fotbalové hřiště, dopravní hřiště a větší plochy na sídlišti. Na hnízdiště odlétaly přesně stejným směrem jako v předchozím roce. Bohužel se mi opět nepodařilo vypátrat kam. Před letním rozletem, kdy kavky víceméně opouštějí město, jich bylo k napočítání 12, ale pravděpodobně se zde už neobjevovaly všechny.

V roce 2006 se situace opakovala, kavky se opět vrátily hnízdit do Sokolova. Díky většímu počtu párů musely hledat nové hnízdní příležitosti a tentokrát se mému otci podařilo zjistit, kde část z nich zahnízdila. Několika párům se hodily dva prostory pod střechou jednoho z třípatrových činžovních domů v ulici Heyrovského ve východní části města. Jako vstupní otvor jim posloužila mezera po několika chybějících cihlách těsně pod okrajem střechy. Další páry kavek zahnízdily pravděpodobně na starých místech. Obě oddělené skupiny spolu neustále komunikovaly a v době hnízdění se slétaly opět na stejná místa a ve stejnou dobu. Před letním rozlétnutím jsem napočítal na fotbalovém hřišti 27 kavek (maximum, které jsem v Sokolově toho roku viděl).

S ohledem na předchozí 3 roky lze konstatovat, že kavkám život v Sokolově vyhovuje a lze předpokládat opětovné hnízdění v roce 2007. Sokolov se tak přiřadil k městům s vlastní hnízdní populací kavek obecných, tak jako například blízká

Plzeň. Otázkou jsou jen hnízdní možnosti zvětšujícího se počtu kavek, neboť opravy střech domů jsou stále častější. Naštěstí je v širším okolí města stále ještě mnoho opuštěných objektů, které by mohly kavky využít.

Literatura:

Sedláček, K. a kol. (1988): Kavka obecná. In: Červená kniha 1 ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČSSR. Ptáci. – SZN Praha, 178p.

Hudec K. (1983): Fauna ČSSR. Ptáci III/2. – ČSAV, Praha.

<http://www.rozhlas.cz/hlas>

Přemysl Tájek

Správa CHKO Slavkovský les

Druhá lokalita hvozdíku pyšného (*Dianthus superbus*) ve Slavkovském lese

Jedním z nejvzácnějších druhů rostlin v západních Čechách je hvozdík pyšný. Vyskytuje se zde velice zřídka, zpravidla na loukách se silně kolísající hladinou podzemní vody – tzv. střídavě vlhkých bezkolencových loukách. Lokalit hvozdíku pyšného je v České republice poskrovnu a jeho výskyt v ČR je velice roztroušený až vzácný, avšak relativně rovnoměrný – je udáván z většiny oblastí našeho státu – Květena České republiky z roku 1990 uvádí výskyt tohoto druhu z 57 fytogeografických okresů, kterých je v ČR celkem 99 (Kovanda 1990). Může růst i na jiných (často i lesních) stanovištích než jsou střídavě vlhké louky, většinou se ale i pak jedná o stanoviště s minerálně

bohatými půdami a kolísavým vodním režimem. Ohrožení a vzácnost hvozdíku pyšného zohledňuje i Černý a červený seznam rostlin pro ČR (Procházka 2001), který jej řadí mezi druhy kriticky ohrožené. Do této skupiny jsou obecně řazeny nejvíce ohrožené druhy, vázané zpravidla na mizející stanoviště, druhy s malou četností a velikostí lokálních populací, jejichž existence je značně ohrožena apod. Podle vyhlášky 395/92 Sb. je hvozdík pyšný řazen mezi druhy silně ohrožené a je tedy chráněn zákonem.

V CHKO Slavkovský les byl až do letošního roku výskyt hvozdíku pyšného zaznamenán pouze na dvou lokalitách, které se nacházejí v hadcovém masivu Vlčího hřbetu. První lokalitou jsou bezkolencové louky na severním úpatí Vlčího hřbetu v PR Mokřady pod Vlčkem, odkud druh uvádí již Sádlo (1981). Zde se hvozdík pyšný dodnes poměrně hojně vyskytuje. Druhou lokalitu udává Trégler (nepubl. data) z vlhkého průseku pod elektrickým vedením na jižně orientovaném svahu Vlčího hřbetu (nad starým lomem s jezírky), tedy cca 1 km jihozápadně od lokality v PR Mokřady pod Vlčkem. V posledních dvou letech se zde však nepodařilo výskyt hvozdíku pyšného ověřit (Tájek, Trégler úst. úd.).

V letošním roce jsem zpracovával botanický inventarizační průzkum mokřadních luk mezi Českým Chloulkem a Novými Kounicemi (známých jako Kounické louky), které jsou součástí evropsky významné („naturové“) lokality Javorná. Při jedné z letošních posledních návštěv na sklonku sezóny (29. srpna 2006) se mi zde podařilo tento hvozdík najít. Jednalo se o jediný kvetoucí trs, který rostl při okraji kosené louky, obklopený záplavou květů rovněž velice vzácného hořce hořepníku.

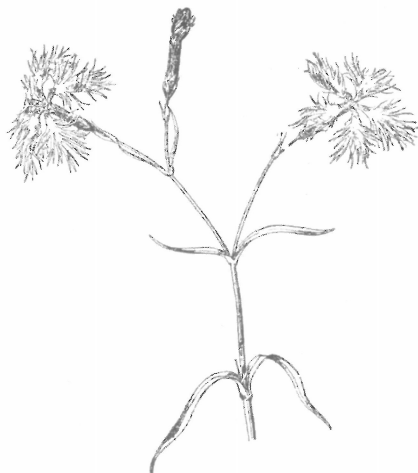
Hvozdík pyšný dostal své druhové jméno zcela právem, má se opravdu čím pyšnit. Jedná se totiž až o 60 cm vysokou

rostlinu s květenstvím nápadných, až přes 5 cm velkých květů, které už na první pohled připomínají karafiáty, se kterými jsou hvozdíky blíže příbuzné. S ostatními druhy našich hvozdíků je hvozdík pyšný v podstatě nezaměnitelný – jeho korunní lístky jsou bohatě dělené v úzké dlouhé laloky.

Kounické louky jsou již od osmdesátých let mezi přírodovědci známy jako významná botanická lokalita (především díky hojnému výskytu hořce hořepníku), na které již řadu let zajišťuje Správa CHKO Slavkovský les šetrné ruční kosení lučních porostů. Nález hvozdíku pyšného z této lokality pouze podtrhuje její význam a dokládá, že úsilí a prostředky vkládané do zachování tohoto unikátního území mají své opodstatnění.

Literatura:

- Kovanda M. (1990): *Dianthus* L. In: Hejny S. et Slavík B. [eds.] *Květena České republiky 2*. Academia, Praha, 200-213.
 Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000) - *Příroda*, Praha, 18: 1-166.

Hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*).
 Převzato z Dostál (1959)